

İşçi Temsilciliği Seçimi Düzenleme ve Uygulanmasına Dair Kısa Açıklama

Henüz işletmede çalışanların çıkarlarını temsil eden bir işçi temsilciliği yoktur. Şimdi bir işçi temsilciliği seçilecektir. Bu kısa açıklama, **hangi işletmelerde** işçi temsilciliği seçiminin mümkün olduğu ve **seçimin nasıl yapılacağı** konusunda ilk genel bilgileri içerir. Ayrıntılı bilgiler normal ve basit seçim yöntemi için seçim kılavuzunda bulunabilir. Bu kılavuz ilaveten, işçi temsilciliği seçimini kolaylaştıran bir dizi örnek metin ve kontrol listesi içerir.

1. İşçi temsilciliği nerede seçilebilir?

İşletme Yönetmeliği Kanunu, **bünyesinde devamlı çalışan ve seçme hakkı olan en az beş çalışan bulunan işletmelerde** işçi temsilciliği oluşturulmasını öngörür. Bunlardan **üçü seçilebilir** olmalıdır.

İşletmeler şirketlerden farklıdır. Bir şirket (örneğin, bir limited şirketi ya da anonim şirketi) bir ya da birden fazla işletmeye sahip olabilir. Bir şirkette, tüm işçi temsilcileri konseyine üye gönderen birden fazla işçi temsilciliği olabilir. Bir işletme, organizasyon olarak tek bir idare organınca yönetilen çalışanların ve tekniğin birleşik halidir. Bu yönetim aygıtı personelle ilgili alanlarda (işe alma, yer değiştirme, işten çıkarma) ve sosyal konularda önemli karar yetkilerine (düzen, çalışma saati, izin planı v.s.) sahip olmalıdır.

Seçim gününe kadar 18 yaşını doldurmuş olan tüm işletme çalışanları, milli kimliklerinden bağımsız olarak **aktif seçim hakkına** sahiptirler. Ayrıca kısmi zamanlı çalışanlar da seçim hakkına sahiptirler. Kiralık işçiler de, eğer işletmede üç aydan fazla bir süre için istihdam ediliyorsa veya böyle bir süre çalışmaları planlanmışsa, seçim hakkına sahiptirler. Şirketle ilgili görev icra eden idareci konumundaki çalışanların seçme hakkı yoktur.

Aktif seçim hakkı olan ve en az 6 aydır işletme bünyesinde bulunan işçiler, milli kimliklerinden bağımsız olarak **seçilebilirler**. Aynı şirketin başka bir işletmesinde veya holdingin başka bir şirketinde doldurulan çalışma süreleri kabul edilir.

Für eine ordnungsgemäÙe Durchführung der Betriebsratswahl empfehlen wir Ihnen **dringend** den Kauf des Buches: **Tilman Anuschek - "Betriebsratswahl"** (www.riederverlag.de) mit weiterführenden Erläuterungen zu den Formularen.

2. İşçi temsilciliği seçimleri nasıl yapılır?

İşçi temsilciliği seçimi her zaman bir **seçim kurulu** tarafından düzenlenir ve uygulanır. Mevcut bir işçi temsilciliği varsa, bu, seçim kurulunu düzenler. Henüz bir işçi temsilciliği yoksa, seçim kurulu, genel işçi temsilciliği ya da holding işçi temsilciliği tarafından oluşturulur. Eğer genel işçi temsilciliği veya holding işçi temsilciliği yoksa veya faaliyet göstermiyorsa, işçi temsilciliği olmayan bir işletmede seçim kurulu, işletme toplantısına katılan çalışanların oy çokluğuyla seçilir. İşletme toplantısında seçim kurulu seçilemezse, seçme hakkı olan üç işçi veya işletmede temsilcisi olan bir sendika, İş Mahkemesine başvurarak bir seçim kurulu tayin edilmesini talep edebilir.

Seçim süreci şekli ve her gerekli adım, bir işletmede kaç tane oy kullanma hakkı olan işçi olduğuna bağlıdır. Bir işletmede genelde **oy hakkı olan 5 ile 50 arası işçi** çalışıyorsa, **basit seçim usulü uygulanır**.

Bir işletmede 50'den fazla işçi çalışıyorsa, olağan durumda **normal seçim usulü** uygulanır. Bünyesinde 51'den 100'e kadar işçi bulunduran işletmelerde, seçim kurulunun işveren ile anlaşarak basit seçim usulü uygulanmasına karar verme olanağı vardır. 100'den fazla oy hakkı bulunan işçinin çalıştığı bir işletmede sadece **normal seçim usulü** uygulanır.

Basit seçim süreci madde 2.1 altında aşağıda açıklanmaktadır. Normal seçim süreci madde 2.2 altında açıklanmaktadır.

2.1 Basit seçim yönteminin akışı

Basit seçim yönteminde iki farklı seçenek vardır: tek aşamalı ve iki aşamalı seçim. Eğer henüz bir işçi temsilciliği yoksa ve işletme toplantısında bir seçim kurulu seçilirse, iki aşamalı seçim yöntemi (2.1.1.) uygulanır. Eğer seçim kurulunu işletmede mevcut olan bir işçi temsilciliği veya genel işletme temsilciliği veya holding temsilciliği seçerse, tek aşamalı seçim yöntemi (2.1.2.) uygulanır.

2.1.1. İki aşamalı seçim yöntemi: Seçim kurulu, işletme toplantısında seçilecekse, **iki seçim toplantısı** yapılır. **İlk seçim toplantısında** seçim kurulu üyeleri ve seçim kurulu başkanı çalışanlar tarafından seçilir. Bu ilk seçim toplantısına, seçme hakkı olan üç işçi veya işletmede temsilcisi olan bir sendika davet edebilir.

Für eine ordnungsgemäÙe Durchführung der Betriebsratswahl empfehlen wir Ihnen **dringend** den Kauf des Buches: **Tilman Anuschek - "Betriebsratswahl"** (www.riederverlag.de) mit weiterföhrenden Erläuterungen zu den Formularen.

Bu davet için belirli usullere uymak gereklidir. Seçim kurulu ilk seçim toplantısında seçme hakkı olan tüm işçilerin cinsiyete göre ayrılmış bir listesini hazırlar. Seçim toplantısına davet edenler bunun için gereken dökümanları daha önce işverenden ister ve bunları seçim kuruluna teslim ederler. Daha sonra seçim kurulu bir seçim duyurusu ilan eder. Bu seçim duyurusu, seçmenler için önemli olan birçok bilgiyi kapsar. Burada azınlıktaki cinsiyetin asgari koltuk sayısı göz önünde tutulacaktır. Adaylar birinci seçim toplantısında önerilirler. Bir seçim önerisinde bir veya birden fazla aday adı olabilir. Öneri, adayın adaylığı kabul ettiğine yönelik onay beyanını ve 3 çalışanın (çalışan sayısının 20'den fazla olmaması durumunda sadece 2 çalışanın destek beyanı yeterlidir) destek beyanlarını içerir. Seçim önerisi yazılı veya sözlü olarak verilebilir.

Birinci seçim toplantısından bir hafta sonra **işçi temsilciliği seçimi için ikinci seçim toplantısı** gerçekleşir. İşçi temsilciliği, gizli ve doğrudan oylama ile seçilir. Seçim kurulu, seçme hakkı olan çalışanlara birer oy pusulası ve oy zarfı verir. Oy pusulası üzerinde aday isimleri alfabetik olarak yazılıdır. Çalışan, koltuk sayısı kadar adayı işaretleyebilir. Oy pusulası, aday işaretlendikten sonra oy zarfının içinde oy sandığına atılır. Oylama tarihinde işletmede olamayan işçiler, yazılı oylama (mektup ile oy verme) olanağına sahiptirler. İşçiler, ikinci seçim toplantısından üç gün öncesine kadar başvurmak koşuluyla, daha sonra oy verme talebinde bulunabilirler. Oy sayımı, kamuya açık olarak ve seçim toplantısının hemen sonrasında veya (mektupla oy verme talebi durumunda) seçim kurulunun önceden ilan etmiş olması gereken daha sonraki bir tarihte yapılır. En fazla oy alan adaylar üyeliğe seçilmiş kabul edilirler. Azınlık cinsiyeti, üyelik dağılımı konusunda dikkate alınmalıdır. Seçilmiş olan adaylar bu durumdan en kısa sürede haberdar edilmelidirler.

2.1.2 Tek aşamalı seçim yöntemi : Eğer seçim kurulu, mevcut olan İşçi Temsilciliği, Genel İşçi Temsilciliği ya da Holding İşçi Temsilciliği tarafından göreve getirilmişse, göreve geldikten sonra hemen seçimi başlatır. Bunun için ilk önce cinsiyetlerine göre ikiye ayrılmış seçmen listesini hazırlar ve sonrasında seçim duyurusunu ilan eder. Seçim duyurusu, seçmenlerin dikkat etmesi gereken birçok önemli bilgiyi içerir. Duyuruda ayrıca, seçim önerilerinin seçim toplantısı tarihinden en geç bir hafta önce yazılı olarak seçim Kuruluna ulaşması gerektiğine dikkat çekilmelidir. İşçi temsilciliği seçimi için seçim toplantısı, yukarıda madde 2.1.1. altında iki aşamalı seçim yöntemi ile işçi temsilciliği seçimi için ikinci seçim toplantısına yönelik tanımlama doğrultusunda gerçekleşir.

Für eine ordnungsgemäße Durchführung der Betriebsratswahl empfehlen wir Ihnen **dringend** den Kauf des Buches: **Tilman Anuschek - "Betriebsratswahl"** (www.riederverlag.de) mit weiterführenden Erläuterungen zu den Formularen.

2.2 Normal seçim yöntemine göre yapılan seçim

İşletmede bir **işçi temsilciliği** varsa, seçim kurulunun göreve getirilmesi ve başkanının tayin edilmesi onun görevidir. Görevde bulunan işçi temsilcisinin etkin olmaması durumundaysa seçim kurulunun göreve getirilmesini Genel İşçi Temsilciliği ya da Holding İşçi Temsilciliği üstlenebilir. Ayrıca, seçme hakkına sahip üç kişinin veya işletmede faaliyet gösteren bir sendikanın, İş Mahkemesine başvurarak seçim kurulunun göreve getirilmesini talep etmesi de mümkündür.

İşletmede henüz bir işçi temsilciliği olmaması durumunda, Genel İşçi Temsilciliği ve Holding İşçi Temsilciliği seçim kurulunu göreve getirip başkanını tayin edebilir. Göreve getirilmesinin bu yolla gerçekleşmemesi durumunda Seçim Kurulu ilke olarak, işletme adresinde mesai saatleri içerisinde yapılması gerekli olan bir personel toplantısında, işletmenin bütün çalışanlarınca seçilir. Bu personel toplantısına, seçme hakkına sahip olan üç işçi veya işletmede faaliyette bulunan bir sendika davet edebilir. Eğer personel toplantısı davetiye gönderilmesine rağmen gerçekleşmez veya personel toplantısında seçim kurulu seçilmezse, seçme hakkına sahip üç kişi veya işletmede temsilcisi bulunan bir sendika, İş Mahkemesine başvurarak seçim kurulunun göreve getirilmesini talep edebilir.

Seçim kurulu, seçme hakkı olan tüm işçilerin isimlerinin cinsiyete göre iki gruba ayrılmış olduğu **seçmen listesini** hazırlar. Seçim kurulu, bunun için gerekli dökümanları işverenden talep eder ve alır. Bunun ardından seçim kurulu bir **seçim duyurusu** ilan eder. Seçim duyurusu seçmenlerin dikkat etmesi gereken birçok önemli bilgiyi kapsar. Bu noktada azınlık cinsiyetin asgari üye sayısı göz önünde bulundurulacaktır.

İşçi temsilciliği için **aday** olmak isteyenler, seçim duyurusunun ilan panosuna asıldığı tarihi takiben iki haftalık süreç içerisinde seçim kuruluna iletilmesi gereken bir teklif listesinde yer almak zorundadırlar. Bir ya da birden fazla adayı içerebilen teklif listesi, seçme hakkına sahip olan çalışanların %5'i ama seçme hakkına sahip en az üç kişi tarafından imzalanmalıdır (destek imzaları). Geçerliliği kabul gören teklif listeleri, oylama gününden en geç bir hafta önce asılmalıdır.

Eğer en az iki teklif listesi geçerli olarak kabul edilirse, işçiler seçimde yalnızca bu listelerden birini toplu olarak seçebilirler (**liste seçimi**). Fakat, sadece bir teklif listesi verilir veya geçerli kabul edilirse, işçiler bu listedeki adaylara oy verebilirler (**kişi seçimi**). Burada çalışanlar, seçilecek üye sayısı kadar oy verebilirler.

İşçi temsilciliği, işletmenin oylamaya özel olarak ayrılmış bir odasında, **oylama tarihinde**, gizli ve doğrudan oylama yoluyla seçilir. Seçme hakkı olan işçilere seçim kurulu birer oy pusulası ve zarfı verir. Listelerden biri veya listedeki adaylar arasından arzu edilen kişiler oy pusulası üzerinde işaretlenerek oy zarfına konur ve bu zarf oy sandığına atılır. Oylama tarihinde işletmede bulunmayacak olan işçilere yazılı oylama (mektupla oy verme) olanağı verilir.

Für eine ordnungsgemäÙe Durchführung der Betriebsratswahl empfehlen wir Ihnen **dringend** den Kauf des Buches: **Tilman Anuschek - "Betriebsratswahl"** (www.riederverlag.de) mit weiterföhrenden Erläuterungen zu den Formularen.

Oy sandıklarının bulunduğu oda kapatıldıktan sonra kamuya açık bir şekilde oy sayımı yapılır. Liste seçimi uygulanmışsa, her listeye düşen üye sayısı tespit edilir. Adaylar listedeki sıralamaya ve listeye düşen sayıya göre seçilmiş olurlar. En fazla oyu alan adaylar, kişi seçiminde üye olarak seçilmiş olurlar. Burada azınlık cinsiyetin üyelik sayısı daima dikkate alınmalıdır. Seçilen adaylar, seçim kurulu tarafından en kısa sürede haberdar edilirler.

3. Yasal koruma ve seçim masrafları

İşçi temsilciliği yasal olarak özel koruma altındadır. Seçim toplantısı için davetiye gönderen üç kişi, seçim kurulunun göreve getirilmesi için İş Mahkemesine başvuran üç kişi, seçim kurulu üyeleri ve işçi temsilciliği seçiminde aday olan kişiler, olağan yolla işten çıkarılmaya karşı belirli bir süreyle özel bir yasal koruma altında bulunurlar.

Seçim toplantısına **davet eden** üç kişi veya mahkemeye **dilekçe veren** üç kişi, seçim sonucunun ilan edildiği tarihe kadar olağan yolla işten çıkartılamaz. Eğer işçi temsilciliği seçimi yapılmazsa, bu kişilerin işine davet tarihinden veya iş mahkemesine başvurma tarihinden itibaren üç ay içinde son verilemez. Sadece, olağanüstü iş feshi için geçerli olan sıkı yasal şartlar geçerli olmak koşuluyla, seçim toplantısına davet eden ve mahkemeye başvuran kişilerin işine olağanüstü yolla son verilebilir.

Seçim kurulu üyeleri ve adaylar da seçim sonuçlarının açıklanmasına kadar olağan yolla işten çıkartılamazlar. Seçim kurulu üyeleri ve adaylar ayrıca seçim sonucunun bildirildiği tarihi takip eden altı aylık süreç boyunca işten çıkarılmaya karşı yasal olarak koruma altındadır.

Seçim kurulu üyeleri ve adayların iş sözleşmesinin olağanüstü feshi, sıkı yasal şartlar geçerli olmak koşulu ile mümkündür. İşçi temsilciliği, seçim sonucunun bildirildiği tarihe kadar, seçim kurulu üyeleri veya adayların bu şekilde işten çıkarılmasını onaylamalıdır. Bu onay verilmezse, işveren, İş Mahkemesine müracaat ederek onay verilmesini talep edebilir.

İşverenin, işçi temsilciliği seçimlerini engellemesi veya bunları etkilemeye çalışması kanunen ceza gerektiren şekilde yasaktır. Herhangi bir işçinin aktif veya pasif seçim hakkı engellenemez.

İşçi temsilciliği seçiminin masraflarını işveren karşılar.

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

Für eine ordnungsgemäÙe Durchführung der Betriebsratswahl empfehlen wir Ihnen **dringend** den Kauf des Buches: **Tilman Anuschek - "Betriebsratswahl"** (www.riederverlag.de) mit weiterföhrenden Erläuterungen zu den Formularen.